

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2016-02-03 Nr. (18.40-31-1) RM-2349

DĖL NEKILNOJAMOJO TURTO MOKESČIO APSKAIČIAVIMO IR SUMOKĖJIMO UŽ 2012-2014 METŲ MOKESTINĮ LAIKOTARPĮ PO LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIO TEISMO 2015 M. RUGSĖJO 22 D. NUTARIMO NR. KT24-N14/2015

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, gavusi paaiškinimus iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau - KT) 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimo Nr. KT24-N14/2015 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 7 straipsnio (2011 m. gruodžio 21 d. redakcija) nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ (toliau - Nutarimas) nuostatų taikymo už 2012-2014 metų mokestinį laikotarpį, informuoja:

Dėl nekilnojamojo turto mokesčio ar jo dalies sugražinimo po KT Nutarimo įsigaliojimo už 2012-2014 metų mokestinį laikotarpį

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo (toliau - KT įstatymas) 72 straipsnio 4 dalyje ir KT 2011 m. spalio 25 d. nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 72 straipsnio atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nustatyta, jog KT įstatymo 72 straipsnio, reglamentuojančio teisės akto pripažinimo prieštaraujančiu Konstitucijai pasekmės, 4 dalyje įtvirtintas teisinis reglamentavimas neapima tokių teisinių situacijų, kai sprendimai, nors ir pagrįsti teisės aktais, vėliau pripažintais prieštaraujančiais Konstitucijai, KT nutarimo įsigaliojimo dieną yra įvykdyti.

Todėl už ankstesnius mokestinius laikotarpius (2012-2014 m.), kada galiojo Nutarimu pripažintos prieštaraujančiomis Konstitucijai Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo (toliau - NTMĮ) nuostatos, sumokėtas nekilnojamojo turto mokestis (toliau - NTM) neturi būti perskaičiuojamas ir gražinamas.

Dėl prievolės apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti nekilnojamojo turto mokestį po KT Nutarimo įsigaliojimo už 2012-2014 metų mokestinį laikotarpį

Atsižvelgiant į KT praktiką ir KT įstatymą, yra nustatytas reikalavimas *nutraukti neįvykdytų sprendimų, pagrįstų teisės aktais, kurie pripažinti prieštaraujančiais Konstitucijai ar įstatymams, jeigu tokie sprendimai nebuvo įvykdyti iki atitinkamo KT nutarimo įsigaliojimo, vykdymą*. Pažymėtina, kad KT nustačius, jog įstatymas (jo dalis) prieštarauja Konstitucijai, toks įstatymas (jo dalis) jokiais aplinkybėmis nebegali būti taikomas.

Reikalavimas mokesčių mokėtojams, už ankstesnius mokestinius laikotarpius (2012-2014 m.), vykdyti neįvykdytas mokestines prievoles remiantis Konstitucijai prieštaraujančiu pripažintu teisiniu pagrindu būtų nesuderinamas su konstituciniu reglamentavimu.

Vadinasi už 2012-2014 metų mokestinį laikotarpį nesumokėtas ir nedeklaruotas arba deklaruotas, bet nesumokėtas NTM neturi būti išieškomas, o pradėtas išieškojimas turi būti stabdomas, jei mokestinės prievolės buvo suformuotos, remiantis antikonstitucinėmis NTM 7 straipsnio 6 dalies nuostatomis.

NTM už visą 2012-2014 metų mokestinį laikotarpį turi būti apskaičiuojamas, taikant individualią 1 mln. Lt neapmokestinamąją vertę kiekvienam fiziniam asmeniui, nuosavybės teise turinčiam (igyjančiam) NTM 7 straipsnio 1 dalies 6 punkte išvardytų paskirčių nekilnojamojo turto. Individuali vertė turi būti taikoma ir sutuoktiniams, valdantiems turta bendraja jungtine nuosavybės teise.

Pavyzdžiui, sutuoktiniai visą 2012 metų mokestinį laikotarpį bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdė gyvenamosios paskirties nekilnojamąjį turta, kurio bendra mokestinė vertė buvo 1,6 mln. Lt. Vienas iš sutuoktinių iki 2012 m. gruodžio 15 d. deklaravo minėtą turta, pateikdamas šeimos NTM deklaraciją KIT715, tačiau NTM nesumokėjo.

Todėl įsigaliojus KT Nutarimui, sutuoktinis, iki 2012 m. gruodžio 15 d. pateikęs šeimos NTM deklaraciją KIT715, turi pateikti patikslintą savo NTM deklaraciją KIT715 už 2012 metų mokestinį laikotarpį ir deklaruoti 0,8 mln. Lt nekilnojamojo turto mokestinę vertę (1,6 mln. Lt / 2 = 0,8 mln. Lt). Sutuoktinė pateikti savo NTM deklaracijos KIT715 už 2012 metų mokestinį laikotarpį neturi, nes jai priklausančio nekilnojamojo turto mokestinės vertės dalis neviršija 1 mln. Lt.

Šiuo atveju NTM už 2012 metų mokestinį laikotarpį apskaičiuoti ir sumokėti kiekvienam iš sutuoktinių nėra prievolės, nes kiekvieno iš sutuoktinių valdomo nekilnojamojo turto mokestinės vertės dalis neviršija 1 mln. Lt.

Pavyzdžiui, sutuoktiniai visą 2013 metų mokestinį laikotarpį bendrosios jungtinės nuosavybės teise valdė gyvenamosios paskirties nekilnojamąjį turta, kurio bendra mokestinė vertė buvo 3 mln. Lt. Vienas iš sutuoktinių iki 2013 m. gruodžio 15 d. deklaravo minėtą turta, pateikdamas šeimos NTM deklaraciją KIT715, kuriame nurodė, jog NTM turi sumokėti nuo 2 mln. Lt nekilnojamojo turto mokestinės vertės (3 mln. Lt - 1 mln. Lt = 2 mln. Lt), tačiau NTM nesumokėjo.

Todėl įsigaliojus KT Nutarimui, kiekvienas iš minėtų sutuoktinių atskirai turi pateikti savo NTM deklaraciją KIT715 už 2013 metų mokestinį laikotarpį ir NTM apskaičiuoti bei sumokėti nuo 0,5 mln. Lt nekilnojamojo turto mokestinės vertės ((3 mln. Lt / 2) - 1 mln. Lt = 0,5 mln. Lt).

Pavyzdžiui, visą 2014 metų mokestinį laikotarpį sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise priklausė gyvenamosios paskirties nekilnojamasis turta, kurio mokestinė vertė buvo 1, 3 mln. Lt, o jo sutuoktinei asmeninės nuosavybės teise priklausė sodų paskirties nekilnojamasis turta, kurio mokestinė vertė 0,3 mln. Lt. Sutuoktinis iki 2014 m. gruodžio 15 d. pateikė šeimos NTM deklaraciją KIT715, kurioje deklaravo savo ir sutuoktinės asmeninės nuosavybės teise valdomus nekilnojamojo turto objektus bei nurodė, jog NTM turi sumokėti nuo 0,6 mln. Lt nekilnojamojo turto mokestinės vertės ((1,3 mln. Lt + 0,3 mln. Lt) - 1 mln. Lt = 0,6 mln. Lt), tačiau NTM nesumokėjo.

Todėl įsigaliojus KT Nutarimui, tik sutuoktinis turi apskaičiuoti ir deklaruoti NTM nuo savo asmeninės nuosavybės teise valdomo nekilnojamojo turto mokestinės vertės dalies, viršijančios 1 mln. Lt. Šiuo atveju minėtas sutuoktinis turi pateikti patikslintą savo NTM deklaraciją KIT715 už 2014 metų mokestinį laikotarpį ir NTM apskaičiuoti bei sumokėti nuo 0,3 mln. Lt nekilnojamojo turto mokestinės vertės (1,3 mln. Lt - 1 mln. Lt = 0,3 mln. Lt).

Pavyzdžiui, sutuoktiniai visą 2013 metų mokestinį laikotarpį bendraja jungtine nuosavybės teise valdė gyvenamosios paskirties nekilnojamąjį turta - namą, kurio mokestinė vertė buvo 1,3 mln. Lt. Sutuoktiniai, vadovaudamiesi tuo metu galiojančiomis NTM 7 straipsnio 1 dalies 6 punkto ir 7 straipsnio 6 dalies nuostatomis, apskaičiavimo, deklaravo ir sumokėjo NTM 2013 m. gruodžio 1 d.

2015 m. lapkričio 15 d. sutuoktinis pateikė patikslintą NTM deklaraciją KIT715 už 2013 metų mokestinį laikotarpį ir nurodė, jog jam nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo

turto mokestinės vertės dalis yra 650 000 Lt (1,3 mln. LT/ 2 = 650 000 Lt), t.y. neviršija 1 mln. Lt.

Vadovaujantis KT Nutarimo nuostatomis ir Konstitucinio Teismo įstatymo 72 straipsnio 4 dalimi, neturi būti vykdomi sprendimai, pagrįsti teisės aktais, kurie pripažinti prieštaraujančiais Konstitucijai ar įstatymams, **jeigu tokie sprendimai nebuvo įvykdyti iki atitinkamo Konstitucinio Teismo nutarimo įsigaliojimo**. Atsižvelgiant į tai, sutuoktiniams, apskaičiavusiems ir sumokėjusiems NTM (įvykdžiusiems prievolę) už 2013 metus, NTM nebus sugrąžintas.

Todėl minėtas sutuoktinis, turi pateikti patikslintą NTM deklaraciją KIT715 už 2013 metų mokestinį laikotarpį ir nurodyti duomenis, kurie buvo pateikti **pirminėje**, 2013 m. gruodžio 1 d. pateiktoje, NTM deklaracijoje KIT715.

Viršininko pavaduotoja

Vilma Vildžiūnaitė

